

D. A. G.

34
BS

OBSTACULA MEDICINÆ

ANNUENTE EXPER. ET NOBILISS. FAC.
MED. IN ILLUSTR. ACAD. UPSAL.

SUB

PRÆSIDE,

VIRO NOBILISS. ATQUE EXPERIENT.

**DN. DOCT. CAROLO
LINNÆO,**

SACR. REG. MTIS ARCHIATRO,
MED. ET BOTAN. PROFESS. REG. ET ORD. ACAD.
IMPERIAL. N. C. MONSPEL. STOCKH. BEROL.

UPSAL. TOLOS. SOCIO.

*PLACIDÆ BONORUM CENSURÆ
SPECIMINE ACADEMICO*

SUBIICIT

ALUMNUS REGIUS

**JOHANNES GEORG.
BEYERSTEN,**

ROSLAGUS.

IN. AUD. CAR. MAJOR. A:º MDCCLII. FEBR. D. 19
HORIS ANTE MERIDIEM SOLITIS.

STRENGNESIÆ.

J. Lech Poerner

B. L.

Cum ambitus *Medicine* maximum hoc ævo ceperit incrementum, eo quod pleraque eius partes elaboratae sunt ac limatae; summum tamen eius robur consistere videtur in accuratissima & Morbi & Medicamenti cognitione. Ast quando oculos in præsens hocce seculum conicimus, multa a Clinicis derelicta quasi simplicia esse sentimus, quæ, tantum abest ut negligi debeant, ut potius in memoriam redocande sint & usum *Artem salutarem* exercentibus. Quod cum ita sit, sæpiuscule mecum inquisivi in causas communis ignorantie, per quam plurima eaque egregia prorsus *Remedia* adeo prætereuntur, ut obsolescant penitus. Hæc mea, qualiacunque demum sint, iudicia, tuæ, C. L. censura, dum specimen edo academicum, simpliciter submitto, quod, quamvis recisum, prout id scilicet res angusta domi fert, & felix sit faustumque, & tibi gratum!

U quam plurima iaceant Medicamenta, id non una, sed plures coniunctim efficiunt rationes, & quidem:

1. *Consuetudo, quæ uti late per orbem terrarum, sic etiam in Medicina dominatur.* Hinc Medici quasi ex more recepto certa præscripserunt remedia, parum perpendentes, utrum votis responderet eventus. Huc etiam referenda est crebra medicamentorum mutatio.

Beccabunga, Borrago, Buglossa, Plantago, non sunt fere nisi oleraceæ. Consolida regalis nullo usu insignis, nisi forte ad Syrupum violarum adulterinum, ad quem adhiberi non debebat. Consolida media, Cardiacæ, Antirrhinum, Euphrasia, Polium creticum, Cyanus, Prunella, ex consuetudine potius, quam ex rationibus botanicis, in officinis servantur. Centumnodiam retinere Medici, Vvæ Ursi, quamvis summe adstringentem, neglexerunt. Hepatica alba, Ros Solis, casu in officinas irreperunt. Carlina, egregium in hysteria remedium, nescio quo fato præteritur. Macræ illæ Verbene nullo, nisi vetustatis, merito officinalium numerum augent,

2. *Theoria Medicorum varia & hypotheses, pro diversis Medicinæ ætatibus diversissima. Causas scilicet morborum proximas, & medicamentorum in corpus*

agendi modum se nosse putarunt, & ex his principiis vires medicamentorum deducere sustinuerunt.

Olim in acutis medicaminibus calidis usi & volatilibus sunt. Hodie commendantur acida, refrigerantia, diluentia, phlebotomia, potus debilitantes. Moschus, Ambra, Zibethum medicamenta in exanthematicis habita quondam sunt fortissima, qualia nunc esse desierunt. Sed hæc forte dies ventura reducet. Atque sic sua tandem laus, suosque honos constabit Vlmariæ, Matrisylvæ, Stribus Abelmoschi, Geranio moschato, quæ hodie raro ad exanthemata pellenda adhibentur, quamvis certis iam pridem observationibus de viribus illorum certiores facti simus.

3. *Neglectus Specificationis Morborum.* Hinc præstantissima ad morbum quendam in uno homine debellandum, remedia, immo vero illa ipsa, quæ ob insignem virtutem specifica nuncupantur, in alio adhibita, vel nihil omnino iuvant, vel ægroto officiant, semper profutura, si species morbi utrobique esset eadem. Itaque quamdiu Medici non disponunt hanc de morbis doctrinam ad eum modum, quo Botanici plantarum scientiam dudum ordinarunt, non poterit non dubia sæpius & fallax esse medicina.

Quod si quis colicam hæmorrhoidalem plethorici adgrediatur spirituosis, calidisque carminativis, quæ colicæ flatulentæ corporis rardioris & frigidi conveniunt, næ is gravissimi erroris sentiet in ægro specimina tristissima, cuius rei videsis in Diss. Med. Dni. Dr. Bæck De Medicam. Domest. &c. exemplum memorabile.

4. *Præceptum imprudensque iudicium de venenis, eorumque a medicamentis differentia, quæ non nisi gradu virium inter se discrepant.* Hinc antecessores, dum opinabantur plantam quandam esse venenatam, ægris eam exhibere vix ausi sunt.

Laurocerasus neque in phthisi neque in siphilitide, quamquam laudabile remedium, usurpatur, ob veneni, si diu placet, latentis suspicionem. *Pulsatilla*, cuius radix strenuum ad hysteriam auxilium, obsoleta est, cum Helvigius observaret, quendam, syrupo ex ea parato usum, interire; quasi vero potus inebriantes ideo execrari homines deberent, quod abusu illorum quidam & rationem & vitam pessum-dant, *Lignum Colubrinum*, in ictu venenato & quartana celebre, etiam vitatur. *Mandragora* usum commendare nemo fere audet, quamvis vires eius ad podagram monstra-verit Schapperus. *Belladonna*, ut virosa in usum non vo-catur, quem tamen ab ea insignem ad tumores mammaram competendos, expectare licet.

5. *Abusus circumforaneorum & ad mortes experi-menta.* Hi absterruerunt a clarissimis medicamentis ægros, ita ut Medicus ea propinare vereretur, quan-doquidem formidolosus ægro adversarius fidem vel potius fucum faciebat, idem ei destinari pharmacum quod aliis dudum mortem accelerasset, per se qui-dem innocens, at intempestiva adplicatione noxium. *Veratrum* olim deploratos sanavit morbos, erroribus autem Agyc-rarum & dosi iusto forte maiori factum est, ut in desvetu-dinem abierit. *Frangula cortex* heroicum est purgans; Medi-ci tamen eum præscribere vix sustinent, forte vestigiis terri-ti audaculorum, qui nimiam eius exhibere portionem. *Opii* usum, vel externum diu recentiorum plurimi refor-midarunt,

6 *Timiditas medicorum & cautio, ne agris nocerent exhibendis remediis tristioribus.* Quam ob rem lenta potius medicamenta veluti seduli spectatores, quam strenua adhibuerunt.

Ex hac forte ratione Stahliani *China corticem* averfantur, quam-vis ex ignorantia Botanices elegerint *Cascarillam*, eximiam sane in exacerbantibus, ceterum non omnis malignitatis ex-pertem. *Elaterium*, quod drasticum quidem est, minime

tamen tam horrificum, ut ne in hydropse adhiberi queat, & *Squillam*, cuius vis incidendi viscidum maxima, diu medici usurpare veriti sunt, cum iustam utriusque dosin ignorant. *Gummi Gutta*, quia mechlicum, omittitur, quanquam Turcæ usum eius ad quartanam nos docuerunt & experimenta N. D. Præsidis in Nosocomio nautarum Holmensi instituta confirmarunt.

7. *Doses medicamentorum perexiguæ.* Dum enim Medici nimis cauti fuerunt in exhibendis medicaminibus, in id inciderunt incommodi, ut opem ferrelaborantibus non possent. Et, fatebor enim, veremur ne Medici compluries hoc nomine hodieque peccent, dum proponunt drachmas herbarum pro infuso, ubi unciaæ erant sumendæ. Contra Agyptæ, intrepidi & perfrictæ frontis homines, sæpe id præstant egregie, in quo Medicum probitatis studiosum deficere videas.

Quod si quis ad solvendum alvum *Rhei gr.* tantum ij porrigeret, næ is effectu frustraretur. *Caprifolium* in decoctis adhibitum, sed non ea portione, quæ requiritur, quare vis eius sanguinem mundificandi plurimos latet. *China* dosis largior, si quid ea proficies, esse debet. Ad luem veneream, quæ *ex regn. veg.* petuntur *auxilia*, etiam pariori force, quam par est, manu propinantur.

8. *Inscitia in re Botanica Pharmacopœorum, plantas sæpe adulterinas pro genuinis venditantium*, quibus quando intentus non obtinetur effectus, absterretur ab usu illarum in posterum Medicus.

Pro Hermodactyli rad. quæ ad Rheumatismum commendatur, interdum *Colchici*, alias *Ireos* cuiusdam radicem exhibuere, quæ viribus differunt. Itaque incerti rerum Medici illam deserere coacti tandem sunt. *Pro Scabiosa Centauream Fl. Sv. 708.* *Pro Acantho Heracleum 231.* *dedere. Dentariæ rad.* ad odontologiam egregia, neglecta est, cum Pharmacopœi ignorant,

rent, utrum ex *Dentaria* 565. an *Lathraea*, 518. an alia quapiam desumi debeat. *Pimpinella Italica* rad. adstringens in hæmorrhagiis a *Poterio* perperam accipitur, Huc refer errorem, quo pro *Hyperico* 625. cuius vis vulneraria resolvens, & anthelmintica, sumitur illud 624.

9. *Medicorum ignorantia in Botanicis, vel incuria in improbandis & eliminandis inutilibus, spuris, & ineptis succedaneis.*

Hoc quidem antea obtinuisse suspicamur, iam nunc in tanta botanices luce meliora sperare fas est. *Acmella* in calculo eximia, cum carissima sit & rarissima, eligenda est ex eius familiaribus, quæ vicibus eius fungatur. Hic vero delectus opus Botanici est. Quamobrem generi humano gratificatus est N. D. Præses, notificando *Siegebeckiam* utpote proximam recte substitui *Acmellæ*; quod deinceps confirmavit D. D. Hasselquist experimento, in juvene calculoso hic Upsalix instituto. *Arnica*, æque ac *Doronicum* esse veneni suspicione notandam, facile iudicabit Botanices gnarus, illa tamen innoxia per ignorantiam rei botanicæ habita fuit, licet hoc veneni in simulatum, *Bellis minor* frustra fere magni sit, ob præstantiam virium, quæ illi inesse creduntur. *Rosmarinum Sylvestrem* præsentissimum esse ad tussin Ferinam auxilium, vix agnoscent Practici, nisi qui simul Botanici, quod tamen comprobatur hodie eius Westrogothis frequentissimus in hoc morbo usus. *Melissa Turcica* in officinis servatur, quamvis multo debilior *Canariensi*, quæ excluditur, *Saxifraga & alba & rubra*, quamvis neutra memorabile quid præstitit, locum tamen utraque inter officinalia obtinet, *Mechoacannam* raro adhibent, ut nimis debilem, cum præ aliis, ad purgandos infantes idonea sit. *Botrys herbam* ex Europaea planta desumunt, quam ex *Americana* recipere & odor & sapor suadent; siquidem optimum ad phthisin auxilium desiderant. *Ribis nigra* herba & stipites laudabile ad hydrophobiam & dysenteriam febrilem morbosque contagiosos alios remedium negligitur, cum de viribus eius nihil memoriæ veteres prodiderint, quas olfactus facile observat, gustus non item.

10. *Ufus Medicamentorum compositorum.* scilicet cum simplicia rarissime adhibeantur, fit ut ad cognitionem virium plantarum ope experientiae non veniamus.

Vix necessarium iudico exempla adferre. Quicumque scripta veterum evolverit, mirabitur formulas, seu potius indices, quibus plurima congeruntur. Videre autem circa hanc rem oportet, ne Sereno cuidam Samm. insa praebeat nobis occinendi.

Multos - Medici componere succos

Afferunt, pretiosa tamen cum veneris emptum,

Falleris, frustra immensa nomismata fundes.

11. *Miscela diversorum.* Etenim saepiuscule plura confunduntur, quae sepe separatim exhibita & aegrum juvant, & Medicum nobilitarent; iam autem nihil efficiunt, cum ob contrarias qualitates unum destruat alterum.

Sic Aquosa - Sicca, Viscosa - Salsa, Pinguis - Stiptica, Dulcia - Acris, Acida - Amara, Sapida - Nauseosa se invicem labetant & infringunt.

12. *Ignoratio Classium naturalium,* ex qua existit, ut ab una planta non discas de altera iudicium ferre, principiis botanicis conforme, adeoque verearis in solitum proponere remedium, dubius, quid de eo sperare oporteat.

Mercurialis intrinsecus adhibita est, ob inscitiam methodi naturalis, cuius solum usum externum & in clysmatis concedet, qui de viribus plantarum ratiocinari valet. *Heracleum* inter emollientes receptum, quamvis in omni illa gente Umbellatarum nulla, quod scio, insignis sit vi emolliendi. *Mitreolam* H. C. Americani propinare deberent de morsu a colubris, loco *opiorrhizae*, & vix ac ne vix quidem frustrarentur, si quid valet calculus Botanicus.

13. *Euporistorum neglectus.* Validissimas enim medicinas vulgo debemus ab urgente eadem necessitate edocto, & vel ut arcana retinenti.

Gocognidii ad cancerum usum rusticorum nos docuerunt. *Hepaticanobila* in hypochondriaci Gotlandis specificum. *Linnaea* Ostrobothnienfibus

nientibus in doloribus arthriticis familiaris. *Piperis fructus* utitur vulgus, in acutis quidem sæpe perperim, in exanthematicis, certis sub conditionibus, rectissime. *Musci cumatilis* ad apthas usum rustici indicarunt, *conorum Lupuli* ad luxationes, ac *Tremella Fl. Sv. 1017.* ad dolores arthricos fixos. *Allii* masticati foetorem infantibus, ad tormina sedanda, inspirant, vel confusum umbilico epithemathis modo admovent.

14. *Neglectus itinerum extra Europam*, quæ copiam peregrinantibus faciunt noscendi medicamenta, exteris gentibus familiaria. Hæc enim vel a Barbaris didicisse juvat.

Herbam Britannicam ad cacoëthe, *Monardam* in intermittentibus, *Colinsoniam* in colica puerperarum, *Lobeliam*, *Ceanothum*, *Diervillam* in siphilitide, *Senegam* & *Ophiorrhizam* contra ictus serpentum & febres phlogisticas pharmaca eximia! hæc ita pridem nobis indicarunt Botanici, qui Americam perlustrarunt, *Caryophyllatam aquaticam* succedaneum Coræ, Chinæ a Canadensibus haberi, nuperrime nobis tradidit celebr. Kalmius. *Scrophularia aquatica*, *Sennam corrigens*, *Cortex Peruvianus* &c. a barbaris communicata.

15. *Intermissio lectionis scriptorum Botanicorum*, præfertim eorum, qui novissimis huius temporibus fidelissime exposuerunt ea, quæ certissime, h. e. per experientiam de viribus plantarum constant.

Huiusmodi sunt *Rheede*, *Sloane*, *Fevilleu* &c. *Coreos* in lue venerea usus plurimos fugit, qui *Shawium* super ea re non viderunt. *Stiptum Dulcamaræ* vis sanguinem mundificandi, latuit, usque quo N. D. Præf. eius declararet præstantiam; antea enim Pharmacopœæ Solani annui herbam vel *Dulcamaræ* folia exhibuere. Huius autem vires egregias percepere pauci, cum fere infra justam dosin adhuc substituerimus. *Ononis* raro usurpatur, quod Medici non didicerunt a Scyllero virtutem eius ad febrem hungaricam. *Onopordi* ad cancerum usum commendarunt *Veteres*; neglecta vero lectio *Veterum* neotericis hoc specificum subduxit.

16. *Neglectio methodi exhibendi medicamenta*, dum v. g. a planta sicca vel in decocto eas requirunt virtutes, quas non nisi in viridi herba vel in succo invenire licet. Unde æquum censetur, Pharmacopœos diligentem instituire plantarum culturam, ut ex hortis quotidie arcessi possint illæ, quarum usus est recentium.

Gratiola recens validissime purgat & vomitum ciet, *antiquata iners*. *Iræos nostratis* vis diuretica, qua *recens* superbit, in *sicca* evanuit, quapropter in *succo*, non in *decocto* quærenda. *Sedum minus, siccum* nullius in scorbuto efficaciam, quæ ex *recenti* percipitur non temnenda. Sic etiam *Sempervivum*, cuius *succus* in inflammatoriis ab Hottentottis celebratur, *Raphanus, Cochlearia, Armoracia, Nasturtium, Nasturtium aquaticum, Nasturtium indicum, Alliaria, virides* in officinis, non *exsiccatæ* proflare debent, ut grassanti forte scorbuto opponi possint. *Rhodiæ rad. recens* ad cephalalgiam multo præstat *siccæ*. Præterea circumspicere considerandum, in qua plantæ parte virtus lateat. Sic qua *succum* lethæo quidem perfusa *Papavera* somno sunt, non qua *semina* quippe quæ vesca. *Aquas stillatitias*, quæ veteribus erant innumera, ad paucitatem redegit modernorum perspicacia.

17. *Omissa cultura plantarum*; Hinc eas venum exponant, necesse est, quas complures annos servarunt, & quæ situ vires amiserunt.

Spica Celtica omnibus pene plantis æternior, nam ultra seculum, uti ex herbario Bursariano constat, fragrantiam retinet; At aliæ non item e. g. *Ginseng rad.* commendabile analepticum, utpote pretiosa, raro quidem præscribitur, sed sæpe etiam per ritineas viribus cassâ, cum nondum ipsi eam colere instituerimus. Pro *foliis Mari Veri*, cui nec ars nec natura simile dedit, effecti plerumque stipes in Pharmacopoliis offenduntur. Non tamen ubique sylvestribus cultas præferimus e. g. *Scorzoneram, Barbam hirci, Cichorium*, amarisque *Intubam* fibris, quæ sponte sualveniunt, eligimus præ illis, quas colendo mollivit Oletoris industria, ob amarum scilicet medicamento sum, quod

incultis desideratur. Catalogum plantarum, quæ apud nos educari possunt, vid. N. D. Præf. Mat. Med. p. 212,

18. *Ignorantia Pharmacopolarum circa plantas inquilinas.* Ob quam causam ab exteris acquirere coguntur eas, quas domi colligere non noverunt.

Sic nostrates emunt *rad. Rhodiam*, & *Rad. ac Sem. Angelicæ sativæ*, & Norvegis in nostris alpebus multos ante annos collecta & alienigenis divendita. De cetero catal. plant. offic. quas patria tellus fert, vid. Mat. Med. supra cit. p. 210.

19. *Ignorantia communis circa plurima plantarum peregrinarum genera.* Hæc enim efficit, ut dubitemus, genuinæ ne illæ ad nos, an supposititiæ adportentur, atque adeo generibus ignotis, de viribus illarum, incerti simus.

Huc refer *Behen rubrum*, *Myrobalanos*, *Anisum stellatum*, *Balsamum Copaiivæ*, *Peruvianum*, *Resinas Animi*, *Carannæ*, *Elemi*, *Gummi resinas Myrrhæ*, *Bdellii*, *Sagapeni*. *Ligna Aloës*, *Aspalathi*.

20. *Receptus in Pharmacopoliis usus.* Cum enim usitatis inhærentes Pharmaceutici, ægre illa ipsa medicamenta comparent & arcessant, quorum vires hodie innotescunt, nisi sperent quantocyus ea venum ire; Medici est, & sibi & ægris consulentis, Pharmacopœum monere de illis plantis sistendis, quarum usum sibi novit in medicina faciendâ maxime profuturum.

Simorouba præstantissimum in dysenteria remedium, *Senega* ad ictus venenatos, *Profluvii cortex* in diarrhœa, *Campchorata* in leucorrhœa, *Auricularia* in cophosi, *Peragua* in diabete, *Cassine* in variola, *Serpentium Radix* ad morsus eorundem, *Linum catharticum*, convenientissimum in criticis eccoproticum, omittuntur penitus, *Hypocistidis succus*,
&

& Fungus Melitensis, quamvis egregiæ ad profluvia medelæ, Herbaque dysenterica, cui ad morbum cognominem sanandum peculiaris virtus, nondum locum adeptæ inter officinales sunt,

21. *Incuria in colligendis iusto tempore simplicibus, & servandis iusto modo collectis.*

Caryophyllatæ rad. nisi primo vere, antequam generosus latex folia trudendo diffuderit vim aromaticam, eruatur, nequicquam expectatam præstabit efficaciam. *Rhabarbari rad.* non nisi decennis, ex natali solo in armamentarium inferenda pharmaceuticum. *Hyperici Fl.* prius quam se explicuerint, legendi, quo balsamica indoles servetur. *Fructus Acaciæ Nostratis* legi debet immaturus, & *succus* e fructu exprimi immaturo, h. e. antequam frigore acerbitas mitescat, siquidem adstringendi scopo destinetur. *Mari veri herba* vasis probe clausis servanda, ne volatile illud, in quo facultas eius residet, ocyus expiret.

*Verum hæc ipse equidem spatiis exclusus iniquis
Prætereo, atque aliis post me memoranda relinquo.*

Virgil,

